

Pronkssõduri ümarlaua koosoleku protokoll

Tallinn

22. august 2006 nr 1

Algus kell 15:00 ja lõpp kell 17.00

Koosoleku juhataja: Toomas Vitsut, Hardo Aasmäe

Protokollija: Jaanika Sõmmmer, Anu Loide

Võtsid osa: Inimõiguste Teabekeskus, Eesti Rindemeeste Ühendus ja Euroopa Sõjaveteranide Konföderatsioon, Eesti Veteranide Organisatsioonide Liit, Laevastiku Veteranide Klubi, Soome Sõjaveteranide Eesti Ühendus, Laskurkorpuse Veteranide Tallinna Klubi, Endiste Õpilaskorvade Liit, Afganistani Sõjaveteranide Liit, Eesti Endiste Poliitvangide Loode Eesti Ühing, Notšnoi Dozor, MTÜ Noorteühendus SIIN, Eesti Endiste Alaealiste Fašismivangide Liit, Muinsuskaitse Selts, Eesti Vabadusvõitlejate Liit, Klenski Nimekiri, Eesti Vigastatud Sõjameeste Ühing, Ühiskondliku Leppe Sihtasutus, Tallinna Praostkond, Eesti Apostellik Administraator, Moskva Patriarhaadi Eesti Õigeusu Kirik, Rahvaliit, Sotsiaaldemokraatlik erakond, Keskerakond, Põhiseaduskomisjon, Eesti Vasakpartei, Mitte-estlaste Integratsiooni Sihtasutus, Rahvaste Vähemuste Ühendus, Eesti Ohvitseride Liit.

Koosoleku juhataja tutvustas päevakorda.

1. Ümarlaua kodukorra tutvustamine ja vastuvõtmine
2. Organisatsioonide seisukohad pronkssõduri kohta
3. Korralduslikud küsimused

Päevakorra arutelu.

1. Ümarlaua kodukorra tutvustamine ja vastuvõtmine

Ümarlaua kodukord

Ümarlaud on kokku kutsunud selleks, et saavutada Tõnismäel asuva haljasala ja sellel asuva mälestusmärgi ning sõjahaua registrinumbriga 1234 tuleviku suhtes võimalikult laiapõhjaline kokkulepe.

Üksmeele leidmisel väärtustavad osalejad oma rolli erinevate sotsiaalsete kihtide, huvigruppide ning rahvuste lähendamisel.

Ümarlaual osalejad lepivad kokku järgmises:

1. Osalejad austavad üldtunnustatud häid kombeid ja suhtuvad üksteise seisukohtadesse vastastikku lugupidavalt;
2. Ühiste seisukohtadele jõudmine toimub läbirääkimistega, mitte hääletamise tulemusena;
3. Ümarlaud koguneb Tallinna Linnavolikogu esimehe ettepanekul volikogu ruumes;
4. Koosolekul esitatud seisukohad protokollitakse ning saadetakse osalejatele märkuste ja täpsustuste tegemiseks. Protokoll kinnitatakse järgmise kogunemise alguses;
5. Töö tulemuslikkuse ja selgema vastutuse tagamiseks esindavad ümarlaual osalevaid organisatsioone algusest peale selleks nimeliselt volitatud isikud.

Otsustati: kodukord allkirjastatakse ümarlauast osavõtivate organisatsioonide poolt 12. septembril 2006.

2. Organisatsioonide seisukoht pronkssõduri kohta

1. Inimõiguste Teabekeskus

Seisukoht: asi ei ole mälestusmärgis, vaid sümbolis. Sümbol on selles, et Euroopa rahvad (kaasa arvatud vene rahvas) sai võidu natsistliku Saksamaa vastu Teises Maaailma sõjas. Mälestusmärk püstitatud neile, kes on andnud oma elu kaitstes oma maad ja kogu Euroopat fašismi vastu. Mälestusmärgi teisaldamine on rünnak nendele inimestele, kes hindavad ja mälestavad inimesi, kes andsid oma elu võidu jaoks. Pronkssõduri problemaatika on printsipi küsimus.

2. Eesti Rindemeeste Ühendus ja Euroopa Sõjaveteranide Konföderatsioon

Lisa 1 Avaldus

3. Eesti Veteranide Organisatsioonide Liit

Lisa 2 Avaldus

4. Laevastiku Veteranide Klubi

Lisa 3 Avaldus

5. Soome Sõjaveteranide Eesti Ühendus

Lisa 4 Avaldus

6. Eesti Laskurkorpuse Veteranide Tallinna Klubi

Lisa 5 Avaldus

7. Endiste Õpilaskorvade Liit

Eestis on vastupidiselt enamusele maailmale 3 ajalookäsitlust: Nõukogudeaegne ajalookäsitlus; Eesti ajalookäsitlus; Vene ajalookäsitlus. Viimane on nendest siinolijate enamikule täiesti tundmatu. Konsensust on võimalik leida, kui vastastikku käsitletakse ajaloo käsitlusi austusega üksteise vastu.

Seisukohad: 1. pronkssõdur tuleb teisaldada, viiakse kohta, mis on sobilik. Kaarli kiriku ja Eesti Rahvusraamatukogu juurde ei sobi. Linnaehituslik probleem, tuleks kaasata vastava ala spetsialiste ning nendega konsulteerida. 2. Käsitletakse nõukogude ajalugu – kindlasti lõpetada, ei ole Eesti riiklusega kooskõlas. 3. Haud – kultuuriliselt ei ole kombeks kõndida haudadel. Kaasata spetsialiste, hauad teisaldada ja teha ümbermatmine vastavalt seadustele. Ei ole 100% seisukohad, kuid aluseks juhatuse seisukoht, mis valdavalt tagasi valitud, seisukoht 2003. aastast.

8. Afganistani Sõjaveteranide Liit

Seisukohad: 1. Pronkssõduri peab jääma. 2. Teha memoriaaliks. 8. mail tähistame fašismi kukutamist Euroopas.

9. Eesti Endiste Poliitvangide Loode Eesti Ühing

Lisa 6 Avaldus

10. Notšnoi Dozor

Lisa 7 Avaldus

11. MTÜ Noorteühendus SIIN

Tegemist on kahe kogukonna vastasseisuga, üks kogukond ründab teist. Ei pea arutama rahvuslikku küsimust, peame rääkima sümbolist, mida meile tähendab pronkssõdur. Eesti võiks võtta näiteks eeskujuna Saksamaast. Sakslased elasid palju läbi ning on renoveerinud monumente. Pole mõtet panna tavainimestele ja kogu vene kogukonnale Eestis, kes mäletavad langenuid

võitluses fašismiga kandma süütunnet poliitiliste tegude ja inimvastaste kuritegude eest, mis said tehtud ajaloos konkreetsete isikute poolt.

Seisukohad: poliitikud mängivad teemaga ja on muutnud monumendi okupatsiooni sümboliks, kuigi on tegemist fašismi vabanemise sümboliga. Jätta monument rahule.

12. Eesti Endiste Alaealiste Fašismivangide Liit

Lisa 8 Avaldus

13. Muinsuskaitse Selts

Muinsuskaitse Seltsi puhul ei ole tegemist poliitilise organisatsiooniga. Saame aidata, kui toimub monumendi teisaldus, ümbermatmised.

14. Eesti Vabadusvõitlejate Liit

Seisukohad: Arhitekt Alase ja skulptor Roosi loodud monument Pronkssõdur kujutab langetatud peaga leinajat, vene mundris Eesti sõdurit. Taies omab kunstilist väärtust ja seda ei peaks hävitama. Kuid ta asub vales kohas ja on omandanud seal okupatsiooni sümboli tähenduse. Pronkssõdur tuleb demonteerida ja paigutada ümber mälestusmärgina kohta, kus nõukogude poolel sõdinud Eesti sõjamehi Eestimaa pinnal peetud lahingutes kõige rohkem langes, näiteks Porkunisse Virumaal või Sõrve säärele (Tehumardi) Saaremaal.

Kui Tõnismäe alale on sõjas hukkunuid maetud, tulevad säilmed matta ümber kalmistule, sest matmispaik ei tohi olla kõnnitee all ega mujal sarnases kohas.

15. Klenski Nimekiri

Lisa 9 Avaldus

16. Eesti Vigastatud Sõjameeste Ühing

Seisukohad: teisaldada pronkssõdur. Tegemist ei ole leinava sõduriga, vaid okupatsiooni sümboliga. Eemaldada ja viia otstarbeka koha peale. Ümber paigutada ja mitte hävitada.

17. Ühiskondliku Leppe Sihtasutus

Seisukoht: kuna pronkssõdur puudutab üldist sallivust ühiskonnas esitab sihtasutus oma ettepanekud septembris.

18. Tallinna Praostkond

Seisukohad: 1. Sõjahaud – ümbermatmine ei ole probleem. 2. Monument – ei ole probleem kui ära viiakse.

19. Eesti Apostellik Administraator

Seisukoht: probleem on ühiskondlik-poliitiline, kuid kaudselt ka religioosne. Kirik täidab kiriku rolli – aidata kaasa inimeste üksteise mõistmisele.

20. Moskva Patriarhaadi Eesti Õigeusu Kirik

Lisa 10 Avaldus

21. Rahvaliit

Seisukoht: Mälestusmärkidega sõdimine ei vii elu edasi. Ühelt poolt on kadunute koht kalmistul. Teiselt poolt võiks mälestusmärgile väärika nime mõelda. Võtame aja maha ning mõtleme, mis on õige lahendus. Lahendus peab olema lugupidav kõigi asjaosaliste suhtes.

22. Sotsiaaldemokraatlik erakond

Seisukohad: 1. võimalik kompromiss – hukkunute koht on kalmistul, säilmed ümber matta.
2. Mälestusmärk tuleks ümber kujundada II MS hukkunute mälestusmärgiks.

23. Keskerakond

Seisukohad: 1. Ei võitle monumentide ja minevikuga. 2. Teeme kõik selleks, et ettepanekud oleksid terve ühiskonna poolt vastuvõetavad.

24. Põhiseaduskomisjon

Igal ühel on õigus oma seisukohale. Ausammastega ei sõdita. Riigikogul on tulemas ees arutelu.

25. Eesti Vasakpartei

Lisa 11 Avaldus

26. Mitte eestlaste Integratsiooni Sihtasutus

Seisukoht: ühtset tõde ajaloo suhtes ei ole võimalik kehtestada, tuleb olla tolerantne erinevate tõlgenduste suhtes. Kasutada kõiki seadusandlike võimalusi probleemi lahendamiseks, sh välistada radikaalsete, vaenu õhutavate liikumiste tegevus. Ettepanek: Austades ajalugu, leida monumendile tähendus, mis on omane tänapäevasele ühiskonnale.

27. Rahvaste Vähemuste Ühendus

Seisukoht: pronksõdur peaks jääma sinna, kus on. Kui võtame politsei linnid maha, siis paari päeva pärast kõik rahuneb. Peaksime käituma rahulikult ja väarikalt. Alustada võiksime lintide äravõtmisest.

28. Eesti Ohvitseride Liit

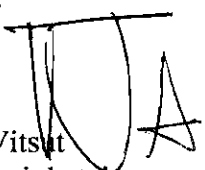
Lisa 12 Avaldus

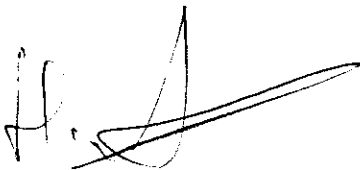
Otsustati: võtta seisukohad teadmiseks.

3. Korralduslikud küsimused

Otsustati:

- Protokoll saadetakse kõikidele organisatsioonidele, viimane päeva protokoll paranduste sisseviimiseks on 8. september kell 12.00. Parandused esitatakse kirjalikult. Protokoll allkirjastatakse organisatsioonide poolt järgmisel ümarlaua koosolekul.
- Järgmine ümarlaua koosolek toimub 12. september kell 16.00 Tallinna Linnavolikogu II korruse saalis.

Toomas Vitsut
Koosoleku juhataja

Hardo Aasmäe
Koosoleku juhataja

Eesti Rindemeeste Ühendus ja Euroopa Sõjaveteranide Konföderatsioon

Eesti Veteranide Organisatsioonide Liit

Laevastiku Veteranide Klubi

Soome Sõjaveteranide Eesti Ühendus

Eesti Laskurkorpuse Veteranide Tallinna Klubi

Endiste Õpilaskorraldajate Liit

Afganistani Sõjaveteranide Liit

Eesti Endiste Poliitvangide Loode Eesti Ühing

Notšnoi Dozor

MTÜ Noorteühendus SIIN

Eesti Endiste Alaealiste Fašismivangide Liit

Muinsuskaitse Selts

Eesti Vabadusvõitlejate Liit

Klenski Nimekiri

Eesti Vigastatud Sõjameeste Ühing

Ühiskondliku Leppe Sihtasutus

Tallinna Praostkond

Eesti Apostellik Administraator

Moskva Patriarhaadi Eesti Õigeusu Kirik

Rahvaliit

Sotsiaaldemokraatlik erakond

Keskerakond

Põhiseaduskomisjon

Eesti Vasakpartei

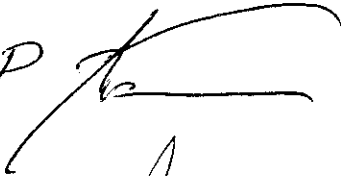
Mitte-eestlaste Integratsiooni Sihtasutus

Rahvaste Vähemuste Ühendus

Eesti Ohvitseride Liit

Assotsiatsioon

...

Andres Trauss TPPP

Vene muinusekaitse selts.

Konstikesebioniaal.